

SILLAMÄE KULTUURI -JA HUVIKESKUSE
KITARRI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

ERIALA	KITARR
NOMINAALNE ÕPPEAEG. ÕPPEAASTA. ÕPPEAKAVA MAHT	7 aastat: noorem aste 4 aastat, vanem aste 3 aastat. Ühes õppeaastas 35 nädalat, vaheajad üldhariduskoolidega samal ajal. Õppetunni pikkus 45 minutit. Õppekava maht kokku(7aastat) 1750 tundi
ÕPPETÖÖ KEEL	eesti keel ja vene keel
KINNITAMINE	Direktori käskkirjaga
VASTUVÕTMISE TINGIMUSED	Vanus üldjuhul vähemalt 7 aastat ja sisseastumiskatsete edukas sooritamine. Vastuvõtutingimused kehtestatakse vastuvõtueeskirjadega.
ÕPPEKAVA ÜLDEESMÄRGID	Õpilase loomevõimete, loovuse kavakindel arendamine, muusikateoreetiliste algteadmiste ja kitarrimängu tehniliste oskuste edasiandmine, muusikalise materjali tutvustamine, ülevaate andmine muusikaloost ning oskuse arendamine õpitut seostada. Professionaalseks muusikaõppeks ettevalmistuse andmine. Toetada õpilase huvi muusika ja musitseerimise vastu, arendada musitseerimisoskust kitarril nii solisti kui ansamblimängijana Laiendada muusikalist silmaringi ja eneseväljendusoskust. .
ÕPPEKAVA ÕPIVÄLJUNDID	• Orienteerub muusikaloos ja seostab omandatud muusikaalaseid teadmisi; • On omandanud elementaarsed teadmised solfedžos, vormiõpetuses ja harmoonias; • On omandanud kitarrimängu elementaarsed oskused musitseerimiseks solistina või ansamblis, osates analüüsida nii oma kui ansambli koosmängu . • Tunneb lavalise kultuuri- ja koostöö aluseid; • On omandanud valmisoleku erinevate muusikastiilide esituste teadlikuks kuulamiseks (kontserdipubliku kasvatamine)
HINDAMINE	Hindamiskorra alusel
LÕPETAMISEL VÄLJASTAVAD DOKUMENDID	Lõputunnistus ja hinnetelett

KITARRI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

1.Õppesisiu

Kitarriõppe ainekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö kitarrieriala põhiõppes. Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud muusikahuvilistele õpilastele, kes on huvitatud instrumentaalmuusikast ja selle praktilisest väljundist – kitarrimängust. Silmas on peetakse maksimaalselt iga õppuri võimeid, loovust ja koostöövalmidust.

2.Õppetöö korraldus

2.1. Õppetöö peamiseks vormiks on kontakttund (1 akadeemiline tund kestab 45 minutit).

2.2. Õppetöö vormiks võivad olla veel lahtine tund, e-tund, iseseisev õpe, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastus, ekskursioon jms.

2.3. Õppetöö sisaldab pidevat iseseisvat tööd, individuaalsed õpiülesanded kirjeldatakse e-päevikus Stuudium.

2.4. Õppetöö toimub järgmistes kooliastmetes:

- noorem aste (1.-4. klass);
- vanem aste (5. -7. klass);
- lisa-aastad (soovi korral).

Ühes õppeaastas on 35 õppenädalat.

2.5 Ained ja nädalatundide arv:

(õppetunni pikkuseks on 45 minutit)

Aine\klass	I	II	III	IV	V	VI	VII	Lisa-aasta
KITARRE	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2
Muusikalugu			1	1	1	1	1	
Koosmäng	1	1	2	2	2	2	2	
Individuaalne lisaine (nt kitarr jne)			1	1	1	1	1	1

3. Õppe eesmärgid

3.1. Muusikalise eelhariduse omandamine, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust:

- kitarrimängu põhialuste omandamine;
- muusikahuvi tekitamine, selle hoidmine ja süvendamine;
- analüüsimisoskuse ja muusikalise maitse arendamine;
- iseseisva töö oskuste kujundamine;
- muusikaalaste teoreetiliste, praktiliste teadmiste omandamine kitarritehnilistest võimalustest olenevalt
- loovuse arendamine;

- rütmitude, astmetaju, muusikalise mälu, fraseerimise arendamine;
- isikupärase väljendusstiili kujundamine;
- koosmusitseerimise ja improviseerimisoskuse arendamine.

3.2. kitarri ainekava toetab õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- õpipädevus – läbi tõhusate õpistrateegiate juhtida õpitegevust; häälestada ja motiveerida õpitegevust kitarriõppes; olla avatud uutele teadmistele ning hinnata oma õpitegevust;
- tegevuspädevus – luua tegevuseesmärgi ja oskus näha ette oodatavaid tulemusi kitarrimängu alal; valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskus teha koostööd;
 - väärtuspädevus – suutlikkus tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega ja inimese looduga;
- enesemääratluspädevus – oskus hinnata iseennast ja oma mängu, kujundada läbi kitarriõppe end isiksuseks;
- ainepädevus – kujuneb kitarriõppe kaudu läbi 2 astme saavutatud õpitulemuste alusel.

4.Õpitulemused ja hindamine

4.1. Kitarriõppe ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksuseks, kes:

- mõtleb loovalt;
- oskab kitarri õppimist eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- suudab valida mängitavat ja esitatavat repertuaari vastavalt omandatud tasemele;
- on järjepidev, harjutab igaks tunniks iseseisvalt;
- oskab teha iseseisvat tööd, on valmis koostööks;
- suudab analüüsida oma mängu ja koosmusitseerimist; omab teadmisi esinemiskultuurist (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms).

4.2.NOOREMA ASTME PILLIEKSAMI MIINIMUMNÕUDED

1. Klaver - osa(d) suurvormist

- polüfooniline pala
- etüüd
- pala

2. Akordion - osa(d) suurvormist või polüfooniline pala

- 2 erineva iseloomuga pala
- etüüd

3. Puhkpillid - osa(d) suurvormist □ 2 erineva iseloomuga pala või 3 erineva iseloomuga pala (sõltuvalt instrumendist)

4. **Keelpill** - osa(d) suurvormist

- 2 erineva iseloomuga pala

- etüüd

4.3. VANEMA ASTME PILLIEKSAMI MIINIMUMNÕUDED

1. Klaver - osa(d) suurvormist
 - polüfoonia
 - 2 erineva iseloomuga pala
 - etüüd
2. Akordion - osa(d) suurvormist või polüfooniline pala
 - 3 erineva iseloomuga pala
 - etüüd

Enne eksamit sooritatakse tehniline arvestus, kus esitatakse 2 heliredelit (duur ja moll).

3. Puhkpillid, keelpillid

- osa(d) suurvormist
 - etüüd
 - 2 erineva iseloomuga pala või 3 erineva iseloomuga pala (sõltuvalt instrumendist)
- Enne eksamit sooritatakse tehniline arvestus, kus esitatakse etüüdi ja 2 heliredelit.

4.4. **4.2** Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppur õpitavat ning edukus sõltub õppuri oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuse kavandaja ja looja ning õppimistahtmise innustaja. Õpetaja töötab ametijuhendi alusel;

- Hindamine on osa kooli õppeprotsessist, et motiveerida õpilast sihikindlalt õppima, anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele teavet õppimise käigust ja määratleda õpilase individuaalsed õpitulemused. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid, on oma hindamisjuhend;
- Hindamine teenib eelkõige õppuri individuaalse arengu eesmäärke. Õpetaja saab hindamise kaudu oluliselt suunata õppuri positiivse minapildi kujunemist.
- **Hindamine** toimub numbriliselt 5-palli süsteemis. Kasutatakse + ja – v.a. aastahinde puhul. Hindamine toimub jooksva õppimise arvestamisel;
 - kokkuvõttev hindamine toimub I ja II poolaasta lõpus;
 - hindeline üleminekuarvestus erialas toimub iga õppeaasta lõpus;
 - eksamihindend pannakse vanema astme (VII klass) lõpus;
 - õpitulemuste kokkuvõttev hindamine on aluseks tunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta;
 - koolis rakendatav hindamissüsteem sisaldab positiivseid („5“, „4“, „3“) ja negatiivseid („2“, „1“) hindeid. Õpilase üleviimine õppeaastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete alusel;
 - Koolivälise arvestusliku hindamise üks vorme on regionaalsed ja üleriigilised ning rahvusvahelised konkursid ja festivalid. Samal poolaastal vähemalt regionaalsel konkursil edukalt osalenud õpilane (I, II, III koht) ei pea hindelisel esinemisel ja üleminekuarvestusel osalema (v.a IV ja VII klassi eksam) ja tema hindeks loetakse 5 (väga hea).

5. KITARRI PÕHIÕPPE NOOREMA ASTME AINEKAVA

I õppeaasta

Põhieesmärk

Muusika elementaarsete kuuldekujutusprotsesside esmane formeerimine. Esimeste praktiliste mänguharjutuste omandamine kitarril. Pilli tehnilistest võimalustest tulenevalt on vajalik muusikateoreetiliste mõistete süvendatud õppimine.

Muusikateooria

Muusika kui kunsti tutvustamine. Heli, selle kõrgus, pikkus, tugevus, tämber. Muusikaline helirida.

Noodikiri. Noodimärgi elemendid. Helirea põhiasemed ja tuletatud astmed, alteratsiooni märgid. Muusikalise pausi mõiste. Rütm. Rütmiline joonis. Meetrum. Taktimõõt 2, 3 ja 4 peale.

Töö instrumendiga

Tutvumine kitarriga ja kitarrimängu asendiga. Parema ja vasaku käe õige asetus. Helitekitamise õpetus (*apoyando* ja *tirando*) ja kasutamine. Diatooniliste helide asukoht kitarril I positsioonis. Töö koordinatsiooniga. Aplikatuurimärkide tundmaõppimine (parema ja vasaku käe sõrmede tähistus, astmete ja keelte tähistus). Õppeaasta teisel poolel võib tutvustada juhuslikke altereeritud helide asukohti I positsioonis. Kasutada tuleks sõrmeplatjadega (ilma küünteta) või väikese küünega heli tekitamise moodust, et paremini tunnetada kokkupuudet keeltega.

Tehnilised harjutused

Diatooniline helirida I positsioonis. 30 harjutust vasakule käele ja 30 harjutust paremale käele. Heliredelid: C-duur – a-moll, G-duur – e-moll, F-duur – d-moll, D-duur – h-moll, B-duur – gmoll 1-s oktaavis ja I positsioonis. Toonika kolmkõlade ja kromaatiliste heliredelite mängime samades helistikudes.

Õppeaasta jooksul mängida 30 ühehäälse pala: harjutusi ja kergeid etüüde, väikesi palu ja rahvaviise. Õppeaasta jooksul on 2 esinemist akadeemilisel kontserdil – veebruari ja mai kuus (2 pala mängimine). Heliredelite arvestus (märts): C-duur – a-moll.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarrimängu tehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (algõpetus)

Rahva- ja lastelaulud

Esimesed etüüdid

M. Giuliani. La Papillon op. 30 (palad 1-12)

J. A. Muro. Kitarasoiton oppimateriaalia

II õppeaasta

Põhieesmärk

Muusikalise kuuldekujutluse arendamine, emotsionaalse vastuvõtu kujundamine. Rütmi, muusikalise kuulmise (meloodilise ja harmoonilise), muusikalise mälu ja kujutlusvõime areng.

Muusikateooria

Muusikaline intervall kui kahe heli vaheline suhe (meloodiline ja harmooniline).

Tempo kui liikumise kiirus. Tempo suurusjärgud (aeglane, mõõdukas, kiire). Dünaamika ja selle nüansid (*f*, *mf*, *p*), aktsent. *Andante*, *andantino*, *ritenuto*, *ritardando*. Karakter loo esitamisel.

Noodikirja lühendusmärgid *Volt*, *Da capo*. Helilaad ja selle emotsionaalne värv - mazhoor ja minoor kui varju ja valguse peegeldus muusikas.

Töö instrumendiga

Vasaku ja parema käe mängutehnika arendamine. Koordinaatsiooni arendamine ja töö heliga põhiliste helitekitamise võtete (*apoyando*, *tirando*) põhjal. Positsioonimängu selgitamine.

2-häälse muusika esitamine.

Tehnilised harjutused

20 harjutust vasakule käele ja 20 harjutust paremale käele.

Heliredelid ühes oktaavis I positsioonis erinevate rütmifiguuridega ja kadentsid. Mazhoorid: Do, Sol, Re, La, Mi, Fa. Minoorid: la, mi, re. heliredelid: C-duur – a-moll, G-duur – e-moll, F-duur – d-moll, D-duur – h-moll, B-duur – g-moll, A-duur – fis-moll, Es-duur – c-moll, I positsioonis I – II oktaavis dünaamikaga (*f* ja *p*).

Toonika kolmkõlade ja kromaatiliste heliredelite mängimine samas helistikudes.

Õppeaasta jooksul mängida: 20 ühehäälse pala; 8-10 etüüdi gammadele, arpedzhole, akordidele; 4-5 pala kahehäälse pala; 4-5 pala erineva karakteriga.

Õppeaasta jooksul on 3 esinemist akadeemilisel kontserdil (november, veebruar ja mai) -2 pala mängimine. Heliredelite arvestus märtsis klassis. On vaja mängida G-duur – e-moll II oktaavis.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarrimängu tehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (algõpetus)

Etüüdid ja harjutused E. Pujoli kitarrikooli I osast

Etüüdid J. Sagrera kitarrikooli I osast

Prelüüdid ja palad

F. Sor. Etüüdid op. 60 (1-5)

Palad M. Carcassi kitarrikooli op. 59 I osast

Palad F. Carulli kitarrikooli I osast

M. Giuliani. Le Papillon (palad 5-12)

N. Paganini. 43 Chiribizzi

J. A. Muro. Kitarasoiton oppimateriaalia

III õppeaasta

Põhieesmärk

Muusikalise kujundliku mõtlemise arendamine ja kujutlusvõime rikastamine. Teoreetiliste teadmiste laiendamise ja praktiliste mänguharjumuste väljakujundamine.

Muusikateooria

Meloodia kui muusikalise väljenduse põhivahend. Muusikalise materjali organiseerimise printsiibid: ühehäälnene (monoodia) ja mitmehäälnene (homofoonia, polüfoonia, harmoonia). Suurendatud ja vähendatud intervallid. Teoste faktuur. Faktuuri lihtsaim kude: meloodia, saade, bass. Rütmi erilised jagamised: triool, sekstool.

Töö instrumendiga

Helilaad ja selle emotsionaalne värving, mažoor ja minoor kui varju ja valguse peegeldus muusikas. Mängutehnika arendamine tehniliste harjutuste komplekside abil sidudes neid varem juba õpitud materjalidega. Mängutehnika uute elementide õppimine (*legato*, *staccato*, harmoonilised *flazholetid*, *arpedzhiato*) ja eriliste artikulatsiooni mooduste omandamine. Töö väike *barreega*.

Akord kui iseseisev helikompleks. 4-häälsed akordid ja arpedzho mängimine, 3-häälsed muusika esitamine.

Uute (II-V) positsioonide õppimine. Iseseisva töö harjumuste juurutamine. *Allegro*, *allegretto*, *moderato*, *a tempo*, *cantabile*, *crescendo*, *diminuendo*.

Tehnilised harjutused

15 harjutust vasakule käele ja 15 harjutust paremale käele.

helireedelid: C-duur – a-moll; G-duur – e-moll; F-duur – d-moll; D-duur – h-moll; B-duur – g-moll 1-s oktaavis.

Barrée harjutused *legato*harjutused arpedzhoharjutused Õppeaasta jooksul mängida:

15 ühehäälsed pala, 6-8 etüüdi, 6-8 eri karakteriga pala. Õppeaasta jooksul on 3 esinemist akadeemilisel kontserdil novembris, veebruaris ja mais

(mängimine 2 pala). Tehniline arvestus: 1 mazhoorne ja 1 minoorne heliredel 1-s oktaavis tertsides.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarrimängu tehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng II osa

Etüüdid

A. Diabelli. Väikesed palad op. 39

M. Carcassi. Palad kitarrikooli I osast

F. Sor. Etüüdid

N. Paganini. 43 Ghiribizzi

D. Fortea. Kitarrikooli I osa

F. Carulli. 24 duetti (*prima vista*)

M. Giuliani. Le Papillon op. 30 (12 ja edasi)

E. Pujol. Kitarrikooli II osa harjutused

1.2.4. IV õppeaasta

Põhieesmärk

Muusikalise arengu üldise taseme tõstmine. Muusika esitamise harjumuste kujundamine.

Muusikateooria

Muusikaline vorm: fraas, motiiv, periood. Eriliste artikulatsiooni mooduste omandamine (*legato, staccato*).

Töö instrumendiga

Mänguvilumuse kinnistamine. Mäng roobi ligidal (*sul ponticello* ehk *externo*) ja kõlaaval (*sul tasto* ehk *interno*). Positsioonivahetuse arendamine. Noodilugemise harjumuste täiustamine. Faktuuri lihtsaim kude: meloodia, bass, saade. Kitarriga saatmise edasiarendamine. Ansamblimängu harjumuste täiustamine. Akordide õppimine: C, D, E, G, A, Dm, Em, Am. Rütmi erilisedjagamised: triool, sekstool. *Vivo*, *presto*, *lento*, *largo*, *larghetto*, *ralletando*, *tenuto*, *fermata*.

Tehnilised harjutused

20 harjutust mõlema käega.

Heliredelid: C-duur – a-moll; G-duur – e-moll; F-duur – d-moll; D-duur – h-moll; A-duur – fismoll; Es-duur – c-mool; E-duur – cis-moll; As-duur – f-moll 1-s oktaavis oktaavides. Harjutus tertsidest ja sekstides.

Õppeaasta jooksul mängida: 10-15 ühehäälse pala, 4-6 etüüdi erinevale tehnikale, 6-8 pala erineva karakterida.

Õppeaasta jooksul 3 esinemist akadeemilisel kontserdil novembris, veebruaris ja mais (2 pala mängimine).

Tehniline arvestus märtsi kuus. Esitada 1 etüüd ja mažoorne ja 1 minoorne heliredel 1-s oktaavis oktaavides.

Noorema astme lõpueksami kava näidis

Menuett D-duur (S. L. Weiss). Menuett d-moll

Klassikaline vorm	F.	Carulli	Rondeau	G-duur
või M. Carcassi. Variatsioonid rootsi teemal				
Karakterpalad	L. Brouwer.	Etüüd	nr. 1 ja	nr. 5
või M. Coste. Barkarool				

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarrimängutehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng II osa

P. Agafšin. Kitarrikool

Etüüdid J. Sagrera'se kitarrikooli II osast

F. Sor. Etüüdid

Palad M. Carcassi kitarrikooli lisast

N. Paganini. 43 Chizibizzi

F. Carulli. 24 duetti (*prima vista*)

L. Bouwer. Lihtsad etüüdid (1-5)

A. Diabelli. Akordetüüdid op. 39

H. Mätlik. Akordsaade kitarril

6. VANEMA ASTME AINEKAVA

V õppeaasta

Põhieesmärk

Esteetiliste vaadete arendamine. Muusikateooria teadmiste avardamine.

Muusikateooria

Muusika esitamise harjutuste kujundamine. Artikulatsiooni täiustamine, fraseerimine, polüfoonia. Erilised mänguvõtted *pizzicato (apagado)* ja *flazholetid*. Artikulatsioonivõtted *glissando* ja *portamento*. Kitarriga saatmise edasiarendamine. 2- ja 3-osaline lihtvorm. *Adagio*, *grave*, *maestoso*, *grazioso* *tranguillo*, *doloroso*.

Töö instrumendiga

Mängutehnika arendamine. Vibraato kitarril. Repertuaari koostamine. Ansamblimängu kogemuste süvendamine. Akordsaate õppimine.

Tehniline

ettevalmistus

10 harjutust mõlema käega.

heliredelid: C-duur – a-moll; G-duur – e-moll; F-duur – d-moll; D-duur – h-moll; B-duur – gmoll; A-duur – fis-moll; Es-duur – c-mool; E-duur – cis-moll; As-duur – f-moll 1-s oktaavis oktaavides. Harjutus tertsides ja sekstides.

Õppeaasta jooksul mängida: 10 ühehäälse pala, 4-6 etüüdi (erinevale tehnikale), 5-7 pala (2- ja 3-os. vormidega).

Õppeaasta jooksul 3 esinemist akadeemilisel kontserdil novembris, veebruaris ja mais (2 pala mängimine).

Tehniline arvestus märtsi kuus. Esitada 1 etüüd ja mažoorne ja 1 minoorne heliredel 1-s oktaavis sekstides.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarril mängutehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (II osa)

N.Kirjanov. Kitarrimängu kunst.

M. Carcassi. Etüüdid op. 60 (1-4, 6-8). Palad kitarrikooli lisast

F. Sor. Etüüdid

F. Tarrega. 30 Estudios (1-10)

Etüüdid J. Sagerase kitarrikooli II ja III osast (1-20)

L. Brouwer. Lihtsad etüüdid (6-10)

A. Diabelli. Väikesed palad op. 39 (*prima vista*)

H. Mätlik. Akordsaade kitarril

VI õppeaasta

Põhieesmärk

Muusikaalaste teadmiste kujundamine homofoonia ja polüfoonia vormide alal.

Muusikateooria ja töö instrumendiga

Esteetiliste vaadete arendamine. Modulatsioon ja transponeerimine. Muusikaalaste teadmiste kujundamine homofoonia ja polüfoonia vormide alal. *Dolce, sostenuto, capriccio, pesante, piu mosso, meno mosso, non troppo*. Rondovorm ja variatsioonivorm. Klassikalise ja romantilise kitarrimuusika interpreteerimine. Akordsaate õppimine.

Tehniline

ettevalmistus

10 harjutust mõlema käega.

Heliredelid: C-duur – a-moll; G-duur – e-moll; F-duur – d-moll; D-duur – h-moll; B-duur – g-moll; A-duur – fis-moll; Es-duur – c-moll; E-duur – cis-moll; As-duur – f-moll; Des-duur – b-moll; H-duur – gis-moll 1-s oktaavis deetsimite.

Õppeaasta jooksul mängida: 10 ühehäälse pala, 4-5 etüüdi (erinevale tehnikale), 1-2 barokksüiti või erinevaid tantse, 1 variatsioonivormis teos, 1 rondovormis teos, 3-4 karakterpala.

Õppeaasta jooksul 3 esinemist akadeemilisel kontserdil novembris, veebruaris ja mais (2 pala mängimine).

Tehniline arvestus märtsi kuus. Esitada 1 etüüd ja mažoorne ja 1 minoorne heliredel 1-s oktaavis deetsimite.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarri mängutehnika harjutused

M. Carcassi. Etüüdid op. 60 (10-16). Palad kitarrikooli III osast

Etüüdid J. Sagreras kitarrikooli III osast

M. Giuliani. Etüüdid op. 100 (1-12)

F. Tarrega. Estudios (11-22) (Soneto)

L. Brouwer. Lihtsad etüüdid (11, 12, 15)

H. Mätlik. Akordsaade kitarril

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (II osa)

VII õppeaasta

Põhieesmärk

Kontsertkava koostamine ja lõpueksamiteks valmistumine. Iseseisva töö harjumuste kujundamine.

Muusikateooria ja töö instrumendiga

J. S. Bachi ja tema kaasaegsete lautomuusika esitamine. Stiili ja maitse küsimused. XX sajandi kitarrimuusika interpreteerimine. Suurvorm (sonaat). Kõlaefektid kitarril *rasqueado, iz. sola, golpe, gr. cassa*. Kunstlikud flazholetid koos saatega, tremolo. Saatmine kitarril. *Espressivo, animato, leggiero, agitato, accelerando, poco a poco, rubato*.

Tehnilised ülesanded

10 harjutust mõlema käega *barreega, legatoga*, akordidega ja arpedzhoga.

Heliredelid: kõik mažoorseid ja minoorseid II ja III oktaavis kiires tempos.

Heliredel tertsides *barréega*. Kromaatika ühel keelel. *Legato*harjutused kromaatikaga.

*Legato*harjutused *barréega*. Harjutus vasaku käe sõrmedele. *Barré*harjutus liikuva *barréega*. (Tarrega)! Kromaatiline heliredel oktaavis. Harjutused tremolole. (Tarrega)! Arpedzhoharjutused *barréega*.

Õppeaasta jooksul mängida: 10 ühehäälsel pala, suurvorm, J. S. Bachi või tema kaasaegse lautosüit või 2-3 osa sellest, 4-5 etüüdi, 2-3 iseseisvat pala, XX sajandi kitarriteos.

Õppeaasta jooksul 2 esinemist: akadeemiline kontsert novembris (2 pala), lõpueksam mai kuus (suurvorm, polüfoonia, etüüd, XX sajandi kitarriteos). Tehniline arvestus märtsis. Esitada 1 harjutus barreega, 1 harjutust legato, 1 mažoorne heliredel ja 1 minoorne heliredel 3 oktaavis kiires tempos.

Tasemenäited:

H. Mätlik. Kitarrimängu tehnika harjutused

H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng

F. Sor. Etüüdid

M. Carcassi. Etüüdid op. 60 (5, 9, 17-19)

J. Sagreras kitarrikooli IV osa

M. Giuliani. Etüüdid op. 100 (1-10), op. 48 (1-6)

F. Sor - A. Segovia. 20 etüüdi (1-10). Etüüdid (23-30) (Soneto)

F. Tarrega. Prelüüdid (8-19, 30-33) (Soneto)

M. Carcassi. Palad kitarrikooli lisast (*prima vista*)

H. Mätlik. Akordsaade kitarril

Vanema astme lõpueksamil esitada suurvorm, 1-2 osa Bachi või ta kaasaegse (S. L. Weiss) lautosüidist või barokk-kitarrimuusikast (R. de Visée), teos XX sajandi kitarrimuusikast (näiteks H. Villa-Lobos. Prelüüd nr. 3 või nr. 4) ja suurvorm klassikast (näiteks F. Sor. Variatsioonid Folia teemale op. 15 või M. Giuliani. Sonatiin op. 71 või A. Diabelli. Sonaat C-duur).

SOLFEDŽO AINEKAVA

Eesmärgid

Solfedžo eesmärgiks on arendada õppurites muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet, intoneerimise täpsust, sisemist kuulmist.

Aine õpetamise käigus arendatakse õppurites oskusi:

- astmetaju arendamine, astmete tabamine;
- heliredelite laulmine;
- noodist laulmine, transponeerimine, taktiviipamine;
- intervallide tajumine, mitme häälsuse arendamine;
- rütmisilpide omandamine ja rütmi tajumine;
- meloodia, rütmi, vormi, akordide, dünaamika, laadi, intervallide analüüs;

- meloodilise ja rütmidiktaadi kirjutamine;
- improviseerimine meloodia, rütmi ja saatepartiides;
- itaaliakeelsete tempo, dünaamika jt. muusikaliste oskussõnade tundmine.

NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Maht tundides: 2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

Eesmärgid: rütmiõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll helistikud kuni 4 määrgini, intervallid, akordid - toonika kolmköla pöörded, põhikolmkölad, D7 lahendusega.

I õppeaasta

- noodijoonestik, nootide asukohad noodijoonestikul - tähtnimed - viiuli ja bassivöti - noodivältused ja pausid - tervenoot kuni kuueteistkümnendiknoot.
- taktimöödud 2/4, 3/4, 4/4 ja taktiviipamise skeemid.
- duur ja moll helilaad - toonika kolmköla, püsivad ja ebapüsivad astmed, juhtheli
- duudid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Mõiste: paralleelhelistikud.
- diees, bemoll, bekaar.,
- eeltakt, kaanon, sekvents, transponeerimine, varieerimine, improvisatsioon. - diktaat ja rütmidiktaat pikkusega 2 - 4 takti.

II õppeaasta

- punkteeritud rütmid
- kahe määrgiga duur ja moll helistikud
- heliredeli ehitus
- püsivad ja ebapüsivad astmed lahendusega
- põhiastmed ja põhikolmkölad
- molli kolm kuju - intervallid- p.1, p.8, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2,
- suuline ja kirjalik diktaat 4 takti
- rütmidiktaat 4 takti
- transponeerimine, improvisatsioon

III õppeaasta

- taktimööti 3/8; taktiviipamine
- kolme määrgiga duur ja moll helistikud
- toonika kolmköla pöörded - põhikolmkölad - intervallid
- s.6, v.6, ning s.7, v.7 lahendusega
- intervallide pöörded (lahendused)

- suuline ja kirjalik diktaat 4 takti, rütmidiktaat 4 takti.

IV õppeaasta

- taktimõõdud 3/8 ja 6/8, taktiviipamise skeemid
- nelja märgiga duur ja moll helistikud
- toonika kolmkõla pöörded
- põhikolmkõlad - D7 lahendusega
- kõik lihtintervallid
- rütmid - trioool ja süngoop
- diktaat 4 takti - rütmidiktaat 4 takti

Noorema astme lõpueksam

Kirjalik

- diktaat 2/4 või 3/4 taktimoodus (4 takti).
- rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimoodus (4 takti).
- kuulamine: lihtintervallid, duur- ja mollkolmkõlad (harmooniliselt ja meloodiliselt), D7 lahendusega duuri ja molli.
- ehitamine: intervalli määramine, intervalli ehitamine üles ja alla. Helistikus põhikolmkõlade ja toonika kolmkõla pöörete ehitamine, akordi määramine. D7 ehitamine ja määramine helistikus ja noodist. Heliredeli ehitamine, helistikule paralleelhelistiku ja võtmemärkide leidmine

Suuline:

- harjutuse helistikus heliredeli, toonika kolmkõla pöörete, põhikolmkõlade ja D7 (lahendusega) laulmine.
- rütmiharjutus

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Eesmärgid: suurendatud ja vähendatud intervallid, põhikolmkõlade pöörded, dominantseptakordi pöörded, juhtseptakordid ja II7 lahendusega duuris ja mollis. Harmooniline duur. Neljahäälsed järgnevused.

V õppeaasta

- 6/8 taktimõõdus kuueteistkümnendiknoodid.
- trioool, süngoop, pidekaar
- viie märgiga duur ja moll helistikud
- põhikolmkõlade pöörded
- lihtintervallid.

- intervallide, järgnevuste kuulamine ja laulmine
- >5 , <4 , $>VII$ lahendusega duuris ja harmoonilises mollis
- harmoonilised järgnevused 4-8 takti
- noodist laulmine, diktaat, rütmidiktaat

VI õppeaasta

- pidekaarega rütmid
- 6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid
- kuue märgiga duur ja moll helistikud
- harmooniline duur
- põhikolmkõlad harmoonilises duuris
- >7 , <2 lahendusega harmoonilises duuris ja harmoonilises mollis
- kromaatilised läbiminevad ja abihelid
- mõisted: kaldumine ja modulatsioon
- V7 pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis
- neljahäälsed harmoonilised järgnevused V7 pööretega - noodist laulmine ja diktaat üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

VII õppeaasta

- keerukamad süngoovid ja pidekaarega rütmid
- seitsme märgiga duur ja moll helistikud
- v. VII7 põhikujus lahendusega duuris ja $>VII7$ põhikujus lahendusega harmoonilises duuris ja harmoonilises mollis
- II7 põhikujus lahendusega duuris
- I7 põhikujus duuris
- kaldumine ja modulatsioon
- alteratsioon ja kromatism
- noodist laulmine ja diktaat kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega

Lõpueksam

Kirjalik:

- diktaat 2/4, 3/4, 4/4, või 6/8 taktimõõdus (4-8 takti).
- intervallide ja akordide kuulamine meloodiliselt ja harmooniliselt (lihtintervallid, duuri ja molli kolmkõla pöörded, $>VII$, I7, II7, $>VII7$, v. VII7 ning V7 ja pöörded ilma lahendusega)
- intervallide, akordide ehitamine ja lahendamine antud helistikus või antud noodist ning intervallide, akordide määramine ja lahendamine.
- tähtharmonia noodistamine

Suuline:

Harjutuse helistikus:

- heliredeli laulmine
- põhikolmkõlade laulmine
- V7 ja pöörete laulmine koos lahendusega
- rütmiharjutus

LISA-AASTA

Eesmärgid: õpitud helistike, intervallide ja akordide kordamine. II7 pööretega, VII7 ja >VII7 pööretega. Duuri ja harmoonilise molli täielik funktsionaalne süsteem.

- keerukamad sünkoobid ja pidekaared
- sega- ja vahelduv taktimõõt
- duur ja moll helistikud kuni seitsme määrgini.
- II7 pööretega
- kõrvalastmete kolmkõlad, II6
- katkestatud kadents
- kaldumine ja modulatsioon, I järgu sugulushelistikud
- kromaatiline duur ja moll
- diatoonilised laadid, pentatoonika duuris ja mollis.
- harmoonilises duuris >5 II astmelt lahendusega v.3
- harmoonilises duuris >II→I6 ja <VI→I64 - liitintervallid
- noodist laulmine ja diktaat
- kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon
- 2- hääline diktaat

MUUSIKALUGU

Maht tundides: 1 tund nädalas, 35 tundi õppeaastas

Eesmärk: Omandada muusika põhimõisted ja nende kasutamise oskus; anda ülevaade Õhtumaade muusika ajaloost, näha seoseid kaasaegse muusikaga ja ka eriala repertuaariga; arendada teadlikku muusika kuulamise ja analüüsimise oskust; avardada õpilase üldkultuurilist silmaringi ja olla abiks edaspidiste teadlike valikute tegemisel selles valdkonnas. Muusikalugu algab õppekava III õppeaastast.

NOOREM ASTE (III-IV õppeaasta)

III ja IV klass

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu. Muusikaline heli, selle omadused. Muusika väljendusvahendid: meloodia, harmoonia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, faktuur. Muusikapala analüüs muusika väljendusvahendite põhjal.

Eesti rahvamuusika. Rahvalaulud. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Vokaalmuusika. Häälerühmad. Soololaul. Ansamblid. Koorid, nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Pillide ajalugu. Sümfooniaorkestri pillid pillirühmade kaupa. Pillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja –orkestrid.

Instrumentaalmuusika lühizanrid. Etüüd, nokturn, marss, prelüüd jm.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Peotantsud. Karaktertantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operett. Muusikal.

/Kirikumuusika. Missa, reekviem, oratoorium, passioon, kantaat./

Helitööde ülesehitus, muusikaline vorm. Kahe- ja kolmeosaline vorm. Liht- ja liitvorm.

Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm.

Programmiline muusika.

C.Saint-Saëns “Loomade karneval”

S.Prokofjev “Petja ja hunt”

B.Britten „Orkestrijuh”

E.Grieg “Peer Gynt”

M.Mussorgski “Pildid näitusest”

P.Tšaikovski “Aastaajad” („Neli heldet haldjat”) – pillide kinnistamine

P.Tšaikovski „Laste album“ („Võluvitsa vägi”) – muusikateose vormi analüüsi kinnistamine

/A.Vivaldi “Aastaajad”/

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

V õppeaasta

Õhtumaade muusikalugu.

Eellugu:

-Vanakreeka muusika. Keskaeg:

- romaani ja gooti stiil;
- gregooriuse laul, organum;
- rüütllaul; - keskaja pillid.

Renessanss:

- ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga;
- motett, missa;
- uued ilmalikud laululiigid, madrigal; - Orlandus Lassus, G.P.da Palestrina; - renessansiajastu pillid ja tantsud.

Barokk:

- ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga;
- Cremona viiulimeistrid;
- ooper, oratoorium, passioon, kantaat;
- sonaat, kontsert, süit, fuuga, inventsioon, prelüüd;

- tantsud – menuett, gavott, allemande, courante, sarabande, gigue;
- fuuga vorm;
- A.Vivaldi, J.S.Bach, G.F.Händel.

Klassitsism:

- ajastu üldiseloostus, võrdlus barokiga;
- 4 klassikalist instrumentaalžanri: sonaat, instrumentaalkontsert, keelpillikvartett, sümfoonia;
- sonaadivorm;
- opera seria, opera buffa, singspiel, reekviem; - J. Haydn; - W. A. Mozart; - L. van Beethoven.

VI õppeaasta

Romantism:

- ajastu üldiseloostus, võrdlus varasemate stiilidega;
- soololaul, väikepalad, sümfooniline poem, operett, ballett;
- F. Schubert – laulutsüklid, sümfooniad;
- F. Chopin – etüüdid, prelüüdid, poloneesid, masurkad, valsid;
- R. Schumann – klaverimuusika, laulud;
- F. Mendelssohn;
- J. Brahms;
- H. Berlioz;
- heliloojad virtuoosid - F. Liszt, N. Paganini;
- 19.saj. ooper, operett, ballett – G. Rossini, G. Verdi, G. Puccini, R. Wagner, G. Bizet, J. Strauss;
- rahvuslikud koolkonnad – A. Dvorak, E. Grieg, J. Sibelius, M. Glinka, ‘ M. Mussorgski, P. Tšaikovski.
- hilisromantism - R. Strauss, G. Mahler.

Modernism:

- impressionism – C. Debussy, M. Ravel;
- ekspressionism - atonaalsus, dodekafoonia, A. Schönberg.

VII õppeaasta

Neoklassitsism:

- I. Stravinski, B. Britten, C. Orff, S. Prokofjev, D. Šostakovitš.

Põhja-Ameerika muusika: - G. Gershwin,
sümfooniline džäss; - muusikal.

Avangardism: - J. Cage.

Minimalism: - S. Reich, Ph. Glass.

Postmodernism: - A. Pärt, J. Adams.

Eesti muusika.

Muinasajast kuni 19. sajand:

- varased teated muusikakultuurist Eestis. Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. sajandi keskel;
- laulu- ja mänguseltsid; - esimesed üldlaulupeod.

Eesti rahvusliku heliloomingu teerajajad: A. Saebelmann-Kunileid, A. Thomson, F. Saebelmann, D. O. Wirkhaus, K. A. Hermann.

Esimesed kutselised muusikud-heliloojad: M. Härma, K. Tütnu, J. Kappel, A. Lähte.

Heliloojate II põlvkond: R. Tobias, A. Kapp, M. Saar, C. Kreek, H. Eller.

Heliloojate III põlvkond: E. Aav, E. Tubin, G. Ernesaks.

Heliloojate IV põlvkond: E. Mägi, V. Tormis, E. Tamberg, J. Rääts, A. Pärt. Kaasaegne eesti muusika: E.-S. Tüür, H. Tulve, T. Kõrvits, J. Reinvere, P. Uusberg.

KOOSMÄNGU AINEKAVA

(KLAHVILLID, KEELVILLID, PUHKVILLID, LÕÕKVILLID, RAHVAVILLID, SAATEKLASS, SAATE KUJUNDAMINE, LAUL, ANSAMBLID, ORKESTRID)

Ainekava kehtib kõikide õppeaastade kohta.

Maht tundides: 1-2 tundi nädalas

Õppetöö eesmärk:

- arendab õpilase silmaringi;
- saab kasutada kõike põhipillitundides õpitut;
- aitab kaasa erialalisele arengule;
- pakub õpilastele rõõmu koosmusitseerimisest;
- ühiste huvidega eakaaslastega koos tegutsemine annab hea impulsi pilliõppimiseks;
- annab kogemuse osaleda muusikalises meeskonnatöös;
- arendab õpilaste muusikalist kuulmist, rütmitaju, rütmitunnetust;
- koosmäng aitab arendada dünaamikat, häälestust ja rütmilist koospüsimist ;

- arendab tähelepanu jagamist – oma partiid mängides tuleb samaaegselt kuulata ka teisi;
- õpilase loovuse ja improvisatsioonioskuse arendamine; • aitab kasvatada tulevasi muusikasõpru ja kontserdipublikut;
- lihtsama vormianalüüsi omandamine.

Õppetöö sisu:

Koosmäng üht või erinevat liiki pillidega;
Noodilugemise oskuse ja stiilitunnetuse arendamine;

Repertuaar:

Valitakse vastavalt õpilaste tehnilisele tasemele. Alustatakse lihtsamatest paladest liikudes järjest nõudlikuma kava poole, järgides õpilaste individuaalset ja muusikalist arengut. Igal õppeaastal mängida 4-5 erineva karakteriga pala, millest vähemalt 2 pala poolaastas esitada kontsertidel.

Õppeaine lõpphindamine

Hindamine toimub 5-pallisüsteemis. Kokkuvõttev hindamine poolaasta lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

Hindamine toimub 5-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine poolaasta lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

LISAAINE AINEKAVA

Lisaaine kuulub valikuliste õppeainete hulka ning selle õppimine sõltub eelkõige õpilase soovist ning õpetamise võimalustest. Lisaainena on võimalik õppida kõiki Hi õppekavas nimetatud instrumente ja muusikalisi õppeaineid.

Lisaaine õppimisega saab üldjuhul alustada muusikakooli 3. õppeaastal ning jätkata kõikides vanuseastmetes kuni muusikakooli lõpetamiseni.

Maht tundides on 1 tund nädalas.

Õppetöö eesmärgid

- Laiendab muusikalist silmaringi ning süvendab huvi muusika vastu;

- arendab noodilugemisoskust ning oma muusikalisi võimeid;
- saab esinemiskogemusi;

Õppetöö sisu

Instrumendi/aine tundmaõppimine ja praktiseerimine:

Pilliõppe puhul valida võimalikult mitmekülgne repertuaar lähtudes õpilase võimetest ning edasisest soovist ja perspektiivist.

Hindamine toimub 5-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine poolaasta lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.